

Briuselis, 2019 04 02
COM(2019) 165 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo papildomi pagal Dohos vystymosi darbotvarkę suteikti derybiniai nurodymai dėl
daugiašalių derybų dėl elektroninės prekybos taisyklių ir įsipareigojimų**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2017 m. gruodžio 13 d. per vienuoliktąją Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) ministrų konferenciją 70 PPO narių priėmė bendrą pareiškimą dėl elektroninės prekybos¹, siekdamas pradėti pasirengimą būsimoms PPO deryboms dėl su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų.

Europos Sąjunga (ES) aktyviai rėmė 2018 m. PPO vykusį pasirengimo procesą. Pasirengimas buvo skaidrus ir atviras visoms PPO narėms ir per jį aptarti visi dalyvaujančių narių pasiūlyti su prekyba susiję elektroninės prekybos aspektai.

Sėkmingai užbaigus pasirengimą 2018 m. gruodžio mėn., 2019 m. sausio 25 d. 76 PPO narės, įskaitant ES, patvirtino ketinančios pradėti PPO derybas dėl su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų². Dalyvaujančios narės patvirtino, kad sieks aukštus standartus atitinkančių rezultatų, kurie būtų pagrįsti galiojančiais PPO susitarimais ir sistemomis, įtraukiant kuo daugiau PPO narių. Jos pripažino, kad narėms, įskaitant besivystančias ir mažiausiai išsivysčiusias šalis, ir labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms kyla unikalių galimybių ir iššūkių, susijusių su elektronine prekyba, ir įsipareigojo į šias galimybes ir iššūkius atsižvelgti. Be to, dalyvės patvirtino ketinančios toliau skatinti visas PPO nares įsitraukti į procesą, kad elektroninė prekyba būtų dar naudingesnė įmonėms, vartotojams ir pasaulio ekonomikai.

Atitinkamai derybos dėl elektroninės prekybos turėtų vykti daugiašaliu formatu PPO sistemoje ir būti skaidrios ir atviros visoms PPO narėms, jei šios nuspręstų prisijungti. Derybų PPO pradžioje ar vėliau dalyvaujančios narės galės pateikti bet kokią su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų srities derybinį pasiūlymą.

Taryba yra suteikusi Komisijai įgaliojimus pagal Dohos vystymosi darbotvarkę (DVD) vesti derybas PPO, *inter alia*, dėl prekybos paslaugomis, prekybos lengvinimo ir laipsniško prekybos taisyklių liberalizavimo³. Kadangi elektroninė prekyba yra neatsiejama prekybos paslaugomis ir prekėmis dalis⁴, šioms PPO deryboms dėl su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų taikomas galiojantis įgaliojimas, nes derybos dėl elektroninės prekybos priklauso prekybos paslaugomis, prekybos lengvinimo ir laipsniško prekybos taisyklių liberalizavimo⁵ sričiai. Todėl naujas Tarybos sprendimas, kuriuo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 3 dalį būtų suteikti įgaliojimai pradėti derybas, nėra būtinas.

¹ WT/MIN(17)/60

² WT/L/1056

³ Įgaliojimus pagal DVD sudaro 1999 m. spalio 25 d.–2008 m. kovo 10 d. Tarybos išvadų rinkinys.

⁴ 1998 m. rugsėjo 25 d. darbo programoje nustatyta, kad elektroninė prekyba suprantama kaip prekių ar paslaugų gamyba, platinimas, rinkodara, pardavimas ar pristatymas elektroninėmis priemonėmis.

⁵ Visų pirma nurodomos 1999 m. spalio 25 d., 2001 m. lapkričio 21 d., 2003 m. liepos 21 d. (šiame dokumente konkrečiai nurodoma, kad Singapūro ir Dohos ministrų deklaracijos ir susiję tekstai, priimti kaip Dohos ir Tarybos ankstesnės išvados, yra pagrindas Sąjungai imtis veiksmų DVD derybose), 2003 m. gruodžio 5 d., 2004 m. spalio 6 d., 2005 m. liepos 19 d., 2005 m. spalio 18 d., 2005 m. lapkričio 21 d., 2006 m. birželio 12 d. ir 2008 m. kovo 10 d. Tarybos išvados.

Vis dėlto, nors elektroninė prekyba nėra naujas klausimas PPO darbotvarkėje⁶, daugiašalės derybos dėl su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų, tikėtina, bus plataus masto ir į jas gali būti įtrauktos ES vidaus teisės aktais reglamentuojamos temos ir konkretūs susirūpinimą keliantys klausimai, visų pirma dėl tarpvalstybinių duomenų srautų ir audiovizualinių paslaugų, ar konkretūs prioritetai. Todėl Komisija, norėdama tiksliau apibrėžti derybas, rekomenduoja Tarybai priimti konkrečiai PPO deryboms dėl elektroninės prekybos skirtus derybinius nurodymus.

Siūlomais derybiniais nurodymais siekiama užtikrinti, kad ES galėtų vesti derybas dėl bet kokių su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų, kuriuos vykstant deryboms pasiūlys PPO narės, visiškai laikydamasi *acquis*, įskaitant asmens duomenų apsaugos sistemą, ir ES politinių pasirinkimų derybose dėl prekybos.

ES derybų tikslai – didinti pasaulinės elektroninės prekybos mastą, lengvinti įmonių, įskaitant labai mažas, mažas ir vidutines įmones, veiklą, stiprinti vartotojų pasitikėjimą interneto aplinka ir suteikti naujų galimybių skatinti integracinį augimą ir vystymąsi. Norint pasiekti aukštus standartus atitinkančių rezultatų dalyvaujant kuo daugiau PPO narių, taisyklėmis ir įsipareigojimais narėms turėtų būti suteikta tinkamo lankstumo.

Labiausiai tikėtinas PPO derybų dėl elektroninės prekybos rezultatas – PPO taisyklių rinkinys, kuriuo narės vėliau galės vienašališkai nuspręsti papildyti savo galiojančius PPO įsipareigojimų sąrašus.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Aprašytieji tikslai atitinka Europos Sąjungos sutartį (toliau – ES sutartis), kurioje įtvirtinta, kad ES turėtų skatinti „visų šalių integraciją į pasaulio ekonomiką, įskaitant laipsnišką tarptautinės prekybos apribojimų panaikinimą“⁷.

2018 m. birželio 28–29 d. posėdyje Europos Vadovų Taryba suteikė Komisijai įgaliojimus siekti modernizuoti PPO, kad 1) PPO būtų aktualesnė ir galėtų geriau prisitaikyti prie besikeičiančio pasaulio ir 2) PPO veiktų veiksmingiau. Šio proceso centre – PPO taisyklių nustatymo modernizavimas, o būtent tai yra vienas pagrindinių derybų dėl elektroninės prekybos tikslų.

2018 m. rugsėjo 18 d. Komisija pateikė PPO modernizavimo koncepcijos dokumentą⁸. Atsižvelgdama į PPO taisyklių nustatymo funkcijos stiprinimą Komisija, *inter alia*, pabrėžė, kad PPO turi spręsti su kliūtimis skaitmeninei prekybai susijusius klausimus. Ji akcentavo, kad „[...] nustatyti skaitmeninei prekybai taikomas taisykles yra svarbu siekiant pašalinti nepagrįstas kliūtis prekybai elektroninėmis priemonėmis, užtikrinti bendrovėms teisinį tikrumą, o vartotojams – saugią interneto aplinką. [...] naujos taisyklės turėtų būti taikomos ne tik prekybai paslaugomis, bet visiems ekonomikos sektoriams.“

ES į savo laisvosios prekybos derybas sistemingai įtraukia plataus užmojo reglamentuojamojo pobūdžio taisykles tiek dėl telekomunikacijų paslaugų, tiek dėl skaitmeninės prekybos. PPO deryboms dėl elektroninės prekybos siūlomi derybiniai nurodymai atitinka ES LPS taikomą metodą (žr. priedo 10–12 punktus).

⁶ Elektroninei prekybai skirta PPO darbo programa paskelbta 1998 m.

⁷ ES sutarties 21 straipsnio 2 dalies e punktas.

⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157331.pdf

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Per dvišales derybas ES PPO pasiūlytos taisyklės arba taisyklės, kurias ES galbūt pasiūlys, pagrįstos ES vidaus rinkos teisės aktais, taikomais skaitmeninei prekybai ir telekomunikacijų paslaugoms, ir visiškai tuos teisės aktus atitinka.

Siūlomais derybiniais nurodymais patvirtinama, kad bet kokia taisyklė ar įsipareigojimas, su kuriais ES sutiktų, turėtų atitikti ES teisinę sistemą (priedo 9 punktas).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

SESV 207 straipsnio 3 dalis ir 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis.

Pagal 207 straipsnio 3 dalį, kai reikia derėtis dėl susitarimų, susijusių su bendra prekybos politika, Komisija teikia rekomendacijas Tarybai. Šias derybas Komisija veda konsultuodamasi su specialiu komitetu, Tarybos paskirtu padėti Komisijai atlikti šią užduotį, ir laikydamasi tokių nurodymų, kuriuos Taryba gali jai teikti.

SESV 218 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Komisija teikia rekomendacijas Tarybai. Taryba turi įgaliojimus priimti sprendimus, kuriais įgalioja pradėti derybas, ir pagal SESV 218 straipsnio 4 dalį ji gali suteikti nurodymus derybininkui ir paskirti specialų komitetą, su kuriuo privaloma konsultuotis vedant derybas.

Kalbant apie PPO derybas dėl elektroninės prekybos, Taryba jau suteikė Komisijai įgaliojimus pradėti derybas dėl prekybos paslaugomis ir prekybos lengvinimo bei laipsniško PPO prekybos taisyklių liberalizavimo, apimančius ir su elektronine prekyba susijusias prekybos taisykles bei įsipareigojimus (žr. 1 skirsnį), ir suteikė jai atitinkamus nurodymus. Vis dėlto norint tiksliau apibrėžti šias derybas reikia priimti papildomus derybinius nurodymus. Todėl Komisija rekomenduoja Tarybai priimti sprendimą, pagrįstą SESV 207 straipsnio 3 dalimi ir 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal SESV 3 straipsnį bendra prekybos politika priklauso išimtinai ES kompetencijai. Atitinkamai subsidiarumo principas netaikomas (ES sutarties 5 straipsnio 3 dalis).

- **Proporcingumo principas**

Komisijos rekomendacija atitinka proporcingumo principą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Europos Sąjungos Tarybos sprendimas dėl derybinių nurodymų dėl su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų, kuriuo papildomi Komisijai pagal Dohos vystymosi darbotvarkę suteikti nurodymai.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Viešų konsultacijų nerengta, nes kol kas nežinomi esminiai PPO derybų elementai.

Komisija reguliariai konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, *inter alia*, Prekybos susitarimų ekspertų grupėje⁹ ir vykdydama dialogą su pilietine visuomene¹⁰.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Šiuo etapu poveikio vertinimas nebūtinai, nes PPO derybos dėl elektroninės prekybos grindžiamos galiojančiu Tarybos įgaliojimu Komisijai vesti derybas PPO (žr. 1 skirsnį). Derybų esmė nėra nauja politikos sritis, tęsiamos platesnio masto, daug metų vykstančios PPO derybos.

- (a) Be to, svarbu, kad ES veiktų greitai ir įsitrauktų į derybas pakankamai anksti.
- (b) Neįmanoma iš anksto įvertinti galimo naujų taisyklių ir įsipareigojimų, dėl kurių bus nuspręsta daugiašalėse PPO derybose, poveikio. Pirma todėl, kad dalyvaujančios PPO narės dar nepateikė savo derybinių pasiūlymų. Antra, nes nežinoma, kurios narės prisiims įsipareigojimus dėl visų ar kai kurių naujų PPO taisyklių ir prievolių.

Užbaigus PPO derybas, poveikio vertinimo poreikis bus įvertintas iš naujo.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Šia iniciatyva visapusiškai laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, visų pirma jos 8 straipsnio dėl asmens duomenų apsaugos.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Ši iniciatyva poveikio biudžetui neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Netaikoma.

⁹ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹⁰ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo papildomi pagal Dohos vystymosi darbotvarkę suteikti derybiniai nurodymai dėl daugiašalių derybų dėl elektroninės prekybos taisyklių ir įsipareigojimų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 3 dalį ir 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) 2017 m. gruodžio 13 d. per vienuoliktąją Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) ministrų konferenciją 70 PPO narių priėmė bendrą pareiškimą dėl elektroninės prekybos¹¹, siekdamas pradėti pasirengimą būsimoms PPO deryboms dėl su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų;
- (2) 2019 m. sausio 25 d. 76 PPO narės patvirtino ketinančios pradėti PPO derybas dėl su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų¹²;
- (3) pagal Dohos vystymosi darbotvarkę Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas PPO ir suteikė jai nurodymus, *inter alia*, dėl prekybos paslaugomis, prekybos lengvinimo ir laipsniško prekybos taisyklių liberalizavimo;
- (4) norint labiau sukonkretinti Sąjungos poziciją PPO derybose dėl su prekyba susijusių elektroninės prekybos aspektų, reikia priimti papildomus derybinius nurodymus;
- (5) pagal 218 straipsnio 4 dalį Prekybos politikos komitetas ir toliau turėtų būti paskirtasis komitetas konsultacijoms dėl derybų,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pagal Dohos vystymosi darbotvarkę Komisijai suteikti derybiniai nurodymai yra papildomi priėmė pateiktais derybiniais nurodymais vesti daugiašales derybas dėl elektroninės prekybos taisyklių ir įsipareigojimų.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

¹¹ WT/MIN(17)/60

¹² WT/L/1056